

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (RP 9/2022 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande och till kommunikationsutskottet och kulturutskottet för utlåtande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- industriråd Mikko Huuskonen, arbets- och näringsministeriet
- specialsakkunnig Artturi Björk, finansministeriet
- servicechef Mari Selviranta, Statskontoret
- seniorekonom Riku Buri, Konkurrens- och konsumentverket
- verkställande direktör Riku Kallioniemi, Jääkiekon SM-liiga Oy
- verksamhetsledare Riitta Härmäläinen-Bister, Suomen kunto- ja terveystoimintakeskusten yhdistys SKY ry
- verkställande direktör Timo Lappi, Turism- och Restaurangförbundet rf
- ordförande Juha Rahko, Messu- ja tapahtumajärjestäjät ry
- verkställande direktör Heli Mäki-Fränti, Resebranchens förbund i Finland rf
- direktör Maria Sahlstedt, Tapahtumateollisuus ry
- professor Otto Toivanen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands näringsliv rf
- Servicefacket PAM rf
- Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- Företagarna i Finland rf.

Inget yttrande av

- Forskning om arbete och ekonomi LABORE.

Betänkande EkUB 5/2022 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår ändringar i lagen om temporärt kostnadsstöd för företag. Ersättningen för stängning till små företag och kostnadsstödet för företag inom turist- och restaurangbranschen och evenemangsbranschen ändras. Ersättningen för stängning ska kompensera de skador som bestämmelserna om stängning och förbuden mot offentliga tillställningar i anslutning till hanteringen av covid-19-pandemin orsakar företagsverksamheten. Kostnadsstödet kompenserar de lindrigare begränsningarnas negativa konsekvenser för de verksamhetsområden och företag som drabbas av begränsningarna.

Bestämmelserna om ersättning för stängning ändras så att de motsvarar de fortsatta åtgärderna avseende stängning av lokaler i anslutning till hanteringen av covid-19-pandemin, inklusive förbudet mot offentliga tillställningar och bestämmelserna om coronapass. Berättigade till stöd är företag vars lokaler är stängda eller vars planerade offentliga tillställningar är förbjudna på grund av en författning eller ett föreläggande av en myndighet i anslutning till hanteringen av pandemin. Med ett förbud jämförelses en begränsning som leder till att det blir uppenbart omöjligt att ordna en tillställning. En lindrigare begränsning eller rekommendation som en myndighet meddelat är inte en sådan stängningsåtgärd som avses i paragrafen i fråga. Ersättningen omfattar inte tillställningar i fråga om vilka det är tillåtet att använda coronapass. Stödperioden och den jämförelseperiod som används vid bestämmandet av stödet definieras på nytt.

Bestämmelsen om ersättningar till branscher och företag som drabbats av andra begränsningar ändras så att den motsvarar det behov av kompensation som de nya begränsningarna medför. Tidsramarna enligt paragrafen ändras så att de motsvarar den nya situationen. Även bestämmelserna om stöd- och jämförelseperioder ändras.

Att jämförelseperioderna ändras innebär att också företag som grundats senare omfattas av stöden, om företagen har inlett sin verksamhet senast den 1 november 2021. Ersättningarnas sammanlagda maximibelopp per koncern är 2,3 miljoner euro. Stödet beviljas av Statskontoret.

Syftet med lagen är att i den svåra situation som orsakats av covid-19-pandemin stödja kontinuiteten i verksamheten i de företag som drabbats av förbuds- och begränsningsåtgärder i anslutning till hanteringen av coronapandemin samt att minska antalet företag som går i konkurs genom att ge företagen mer tid att anpassa sin verksamhet och sina kostnader. Ansökningsperioderna för stöd enligt lagen börjar tidigast från och med mars 2022.

Propositionen hänför sig till första tilläggsbudgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 mars 2022.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Propositionens huvudsakliga innehåll. Regeringen föreslår ändringar i lagen om temporärt kostnadsstöd för företag. Ersättningen för stängning till små företag och kostnadsstödet för företag

Betänkande EkUB 5/2022 rd

inom turist- och restaurangbranschen och evenemangsbranschen ändras. Ersättningen för stängning ska kompensera de skador som bestämmelserna om stängning och förbuden mot offentliga tillställningar i anslutning till hanteringen av covid-19-pandemin orsakar företagsverksamheten. Kostnadsstödet kompenserar de lindrigare begränsningarnas negativa konsekvenser för de verksamhetsområden och företag som drabbas av begränsningarna. Syftet med propositionen är att stödja kontinuiteten i företagets verksamhet i den svåra situation som uppstått till följd av pandemin.

Ekonomiutskottet tillstyrker den föreslagna regleringen med ändringar. Utskottet föreslår också att riksdagen godkänner två uttalanden, med följande kommentarer.

Tidigare ställningstaganden. Ekonomiutskottet har tagit ställning till de företagsstöd som föreskrivits på grund av coronapandemin i samband med flera tidigare lagförslag (bland annat EkUB 18/2021 rd — RP 97/2021 rd, EkUB 15/2021 rd — RP 79/2021 rd och EkUB 7/2021 rd — RP 38/2021 rd, senast i december 2021 (EkUB 33/2021 rd — RP 207/2021 rd).

Utskottet har ansett att det med tanke på marknadens funktion under normala förhållanden är viktigt att lagstiftningsåtgärderna ingriper så lite som möjligt i utgångspunkten att företagen ska ha jämlika konkurrensförutsättningar. Coronapandemin och de begränsningar som föreskrivits med anledning av den har dock drabbat näringsverksamheten på väldigt olika sätt, och därför är det motiverat att också offentligt finansierade stöd på motsvarande sätt varierar beroende på hur mycket affärsverksamheten har störts. Stödsystemet bör så noggrant och rättvist som möjligt inriktas på att korrigera de ekonomiska skador som coronaepidemin och begränsningarna orsakat och på att förhindra långvariga skador. Frågan bör bedömas både inom branscherna och med avseende på likabehandlingen av olika branscher.

Kostnadsstöd. Ekonomiutskottet har redan tidigare understrukit att vid bedömningen av stödsystemets legitimitet är det viktigt att systemet är avsett att vara ett snabbt och temporärt likviditetsstöd i en situation där verksamhetsbetingelserna utan företagets egen förskyllan har försämrats kraftigt och utan förvarning och verksamhet som i normala fall är lönsam tillfälligt har blivit olönsam. I en sådan situation kan också stödformer som under normala förhållanden inte är motive-
rade eller tillåtna vara godtagbara.

När det gäller tillämpningsområdet ska kostnadsstödet fortsättningsvis främst vara avsett för sådana företag inom turist-, restaurang- och evenemangsbranschen som är verksamma inom de verksamhetsområden som nämns i bilagan till lagen. Dessutom kan stöd beviljas om företaget har drabbats av en offentlighetsrättslig begränsning som hänför sig till hanteringen av coronapandemin, antingen direkt eller så att begränsningen avser en betydande kundkrets för företaget. Lindrigare restriktioner, exempelvis rekommendationer från myndigheterna, är inte en tillräcklig grund för att få stöd. Meningen är att kostnadsstödet i detta nu endast ska omfatta de sektorer och företag som drabbats av de offentlighetsrättsliga begränsningarna. Stödet är således inte längre ett så kallat allmänt kostnadsstöd som beviljas företag för allmänna svårigheter i affärsverksamheten till följd av coronapandemin.

Betänkande EkUB 5/2022 rd

Det krav på minskad omsättning som är en förutsättning för att bevilja stöd sänks så att minskningen ska vara över 25 procent i stället för 30 procent som den var enligt den tidigare regleringen om kostnadsstöd. Förutsättningarna för att bevilja stöd är i huvudsak oförändrade.

Vid beviljande av stöd enligt prövning till företag som inte omfattas av branschkriterierna framhävs behovet av entydiga och tydliga kriterier. Myndighetsföreläggandena om stängning och den planerade stödperioden för kostnadsstödet infaller i praktiken under samma tid, och därför kommer flera företag sannolikt att ansöka om både ersättning för stängning och kostnadsstöd. Stödformerna överlappar delvis varandra, men i regleringen samordnas stöden på ett ändamålsenligt sätt.

Ersättning för stängning. Principerna för ersättningen för stängning skiljer sig något från principerna för kostnadsstödet. De på lagstiftning eller myndighetsföreskrifter baserade föreläggandena om stängning och restriktioner har inneburit att utövandet av en viss näring har förbjudits nästan helt för viss tid. Därmed har de ingripit mycket kraftigt i näringsfriheten, sådan den garanteras i 18 § i grundlagen. Dessutom har regleringen ingripit i näringsidkarnas egendomsskydd enligt 15 § i grundlagen.

Bakom föreläggandena om stängning har det funnits ytterst vägande skäl som berör de grundläggande fri- och rättigheterna. Enligt grundlagsutskottet (GrUU 6/2021 rd — RP 22/2021 rd) är upprätthållande av funktionsförmågan hos hälso- och sjukvårdssystemet under coronavirusepidemin en synnerligen vägande grund med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna. Denna grund har samband med det allmännas skyldighet enligt 7 § 1 mom. i grundlagen att trygga vars och ens rätt till liv och att även under en pandemi tillförsäkra var och en tillräckliga hälsovårds- och sjukvårdstjänster samt främja befolkningens hälsa (19 § 3 mom. i grundlagen). En sådan grund berättigar enligt grundlagsutskottet exceptionellt långtgående myndighetsåtgärder som också ingriper i människors grundläggande fri- och rättigheter. Med beaktande av de exceptionellt betydande och akuta konsekvenserna av regleringen har grundlagsutskottet ansett (GrUU 7/2020 rd — RP 25/2020 rd) att det är nödvändigt att det genom lag föreskrivs om skälig kompensation till näringsidkarna och om arrangemang som lindrar dessa konsekvenser.

Den ersättning som betalas med anledning av förbudet mot offentliga tillställningar bestäms utifrån de kostnader som uppkommit. Grunden för bestämmande av ersättningen motsvarar ersättningsprinciperna för den evenemangsgaranti som anges i lag 435/2021.

Eftersom ersättningen för stängning är en stödform som beviljas i efterhand möjliggör den inte förhandsanmälan av underleverantörer som deltar i ordnandet av ett evenemang. Statskontoret har inte möjlighet att försäkra sig om huruvida en underleverantör verkligen har deltagit i ordnandet av en förbjuden offentlig tillställning eller huruvida underleverantören redan har fått ersättning för kostnaderna för att ordna evenemanget av evenemangets huvudarrangör.

I lagen 435/2021 krävdes det att ett evenemang skulle ha minst 200 deltagare för att evenemanget skulle klassificeras som en offentlig tillställning. Nu kommer även betydligt mindre offentliga tillställningar (minst 50 personer) att omfattas av ersättningen för stängning. De allra minsta offentliga tillställningarna och de underleverantörer som deltar i att ordna dem kan få kostnadsstöd som beviljas för en tid som motsvarar stängningsersättningen.

Betänkande EkUB 5/2022 rd

Ersättning för stängning beviljas inte företag som inte har haft någon omsättning alls och därmed inte heller någon affärsverksamhet som berörs av stängningen vid den tidpunkt som omedelbart föregår beslutet om stängning. I dessa situationer har företaget möjlighet att ansöka om kostnadsstöd för motsvarande tid.

Ersättningen för stängning gäller inte evenemang som senarelagts. Utifrån propositionen förblir det oklart i vilka situationer ett evenemang anses ha senarelagts i stället för att ha ställts in. Många aktörer som ordnar offentliga tillställningar ordnar regelbundet tillställningar antingen året om eller under vissa säsonger. Då kan det vara oklart om det är fråga om att ställa in eller senarelägga en tillställning. När ett evenemang senareläggs till en tidpunkt då restriktionerna inte längre gäller innebär det i allmänhet att något annat evenemang i stället inte kan ordnas.

Utlåtandeutskottens synpunkter. Ekonomiutskottet har fått utlåtande från riksdagens kulturutskott (KuUU 2/2022 rd) och kommunikationsutskott (KoUU 4/2022 rd). Kulturutskottet fäster i enlighet med sitt ansvarsområde uppmärksamhet vid att restriktioner för evenemangsbranschen i fortsättningen bör underställas tyngre prövning med beaktande av branschens särdrag och mångfald. Kulturutskottet anser det dessutom vara viktigt att återhämtningen inom evenemangsbranschen framöver också får andra former av stöd, såsom evenemangsgaranti. Aktörerna har stor hjälp av att få trovärdiga utsikter om att de kan inleda och fortsätta med lönsam affärsverksamhet.

Kommunikationsutskottet betonar i sitt utlåtande att utsikterna för aktörerna inom transportsektorn fortfarande är osäkra. Utskottet anser det vara viktigt att dessa aktörer omfattas av lagens tillämpningsområde i enlighet med propositionen. Kommunikationsutskottet lyfter särskilt fram att lönekostnaderna för firmaföretagare och företagare med personbolag bestäms enligt FöPL-arbetsinkomsten. Det innebär att en faktisk höjning eller utebliven höjning av lönen inte påverkar kostnadsstödet för deras del. Kommunikationsutskottet anser att det är motiverat att en företagares lönekostnader ska beaktas enligt FöPL-inkomsten, oberoende av bolagsformen. Kommunikationsutskottet anser att dessa aspekter behöver granskas åtminstone i eventuella senare lagberedningsprojekt för att säkerställa en jämlik behandling av aktörerna, om situationen drar ut på tiden och det blir nödvändigt att fortsätta stödet.

Turism. Turistbranschen är sannolikt en av de sektorer där de stöd som beviljas företag i olika stater — och samtidigt också skillnaderna i stödnivån — har störst betydelse. Enligt de uppgifter som ekonomiutskottet fått har EU:s medlemsstater stött sina företag på mycket olika sätt. I detta sammanhang är det viktigt att notera att en internationell jämförelse av offentliga satsningar på företagande och utkomst inte är problemfri. I de olika ländernas nationella lagstiftning är konkurrensförutsättningarna mycket olika redan under normala förhållanden.

Enligt inkommen utredning har man inte inom turistbranschen kunnat verifiera någon betydande återhämtning av verksamheten, med vissa undantag. Under hösten 2021 begränsades både finländarnas utlandsresor och resenärers inresor till Finland av många olika faktorer. Nu i februari 2022 gäller fortfarande restriktioner för resenärer som kommer till Finland från länder utanför EU- och Schengenområdet. De varierande restriktionerna och det osäkra läget bromsar fortfarande resebeslut.

Betänkande EkUB 5/2022 rd

Avvägningar av ändamålsenligheten. Det rådde delade meningar bland de sakkunniga som ekonomiutskottet utfrågade om huruvida det stöd som nu föreslås fyller sitt syfte. Sakkunniga sade att de stöd som beviljats med anledning av pandemin (inklusive den föreslagna lagstiftningen) har varit knappa både när det gäller kvantiteten och i fråga om de verksamheter som berättigar till stöd. Det gäller särskilt i internationell jämförelse, men också i absoluta tal. Å andra sidan visar en utredning som utskottet fått att effekten av instrument av typen kostnadsstöd har varit liten eller till och med negativ efter att den konkursvåg som hotade till följd av likviditetskrisen i början av pandemin hade avväjts.

Ekonomiutskottet anser att pandemin efter mer än två år har blivit en del av företagens affärsmiljö. Därmed minskar grunderna för omfattande och allmänna stöd. Fortfarande gäller dock riktade restriktioner som införts för att förhindra att sjukdomen sprids och som de facto inskränker näringsfriheten. Av rättviseskäl har ersättandet av skador som orsakats av begränsningen av näringsfriheten kvarstått som en central grund för fortsatt direktstöd.

När stödinstrumenten förlängs gång på gång kan det leda till oönskade beteendeeffekter. Det i sin tur kan fördröja företagets anpassning och omplaceringen av arbetstagare och andra produktionsfaktorer. I fortsättningen bör man granska om det kunde finnas andra parallella medel för att nå målen för stöden som är lättare för de offentliga finanserna och som betonar stödmottagarens egen aktivitet. Ekonomiutskottet konstaterar att utskottet inte i fråga om det nu aktuella lagförslaget har haft någon ordentlig möjlighet att bedöma om den föreslagna stödlagstiftningen är det bästa möjliga sättet att stödja näringarna under rådande förhållanden, när man beaktar de olika formerna av stöd för företagsverksamhet. (*Förslag till uttalande*)

Utskottet påminner om att Helsinki GSE:s Lägesrum inrättades för att stödja beredningen inom den offentliga sektorn inför coronasituationen. Situationen är ännu inte över, och därför har man beslutat att Lägesrummets verksamhet ska fortsätta till utgången av 2021. Inga resurser har emellertid anvisats för att fortsätta pilotförsöket med datarum. Det har lett till att Lägesrummet har lagts ner, och användningen av realtidsdata avbröts i slutet av 2021. Det är således inte längre möjligt att utnyttja Lägesrummets tjänster i beslutsfattandet på det sätt som man gjorde under coronan. Ekonomiutskottet anser att detta är ytterst beklagligt. I bedömningen av huruvida den nu aktuella propositionen fyller sitt syfte hade det varit särskilt värdefullt att få aktuell ekonomisk information. För att kunna göra en omfattande bedömning av hur ändamålsenligt stödinstrumentet är skulle det krävas en helhetsbild av de stöd som företagen har haft och fortfarande har tillgång till.

Ekonomiutskottet anser det vara nödvändigt att så snabbt som möjligt trygga kontinuiteten i Lägesrummets verksamhet. (*Förslag till uttalande*) Om man snabbt fattar beslut om att inleda ett pilotförsök med datarum, är det fortfarande möjligt att utnyttja den infrastruktur som skapats för Lägesrummet. Pilotförsöket skulle också ge en god grund för att utreda en mer permanent institutionell struktur.

Tidsplanen för behandlingen av propositionen. Statsrådet överlämnade den nu aktuella propositionen den 10 februari 2022. Enligt motiveringen till propositionen avses den föreslagna lagen träda i kraft redan den 1 mars 2022, dock så att kopplingen till tilläggsbudgetförordningen förutsätter att betänkandekommittén får sitt arbete klart den 21 februari 2022. Ekonomiutskottet anser det

Betänkande EkUB 5/2022 rd

motiverat att strävan är att lagen ska träda i kraft snabbt och att utbetalningen av stöden ska inledas. Nu är emellertid tiden mellan det att propositionen överlämnades och det planerade ikraftträdandet anmärkningsvärt kort. Dessutom behövde den föreslagna regleringen korrigeras i utskottsfasen. De korta tidsfristerna är oskäligen, särskilt för utskottens sakkunniga. Utskottet påpekar också att behovet av den här lagstiftningen har varit känt redan länge.

Ekonomiutskottet upprepar vad det sagt tidigare om att statsrådet i lagstiftningsförfarandet inte kan ställa riksdagen och dess utövning av lagstiftande makt inför fullbordat faktum (se även GrUU 14/2020 rd, s. 7, och GrUU 15/2018 rd, s. 60). Utskottet kan inte utföra sin uppgift på behörigt sätt om det inte reserveras en tillräcklig och skäligen tid för riksdagsbehandlingen av propositioner.

DETALJMOTIVERING

Lagen om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

5 a §. Ersättning för stängning av lokaler.

När man stryker ordet "små" i 5 a § 1 mom., begränsas inte tillämpningen av bestämmelsen utifrån företagets storlek. Enligt EU-lagstiftningen om statligt stöd får den ersättning som ges till små företag också betalas till stora företag, förutsatt att ersättningens belopp eller övre gränser eller maximibeloppet per koncern inte höjs. Stora företag som sysselsätter över 50 personer ska således få ersättningar enligt denna lag enligt samma princip som mindre företag. Ändringen öppnar möjligheter till snabbare stöd också för stora företag. En separat stödform för dem är under beredning, och förhandlingar pågår med Europeiska kommissionen.

Ekonomiutskottet påpekar att stora företag i vilket fall som helst har möjlighet att alternativt ansöka om kostnadsstöd. Den nu föreslagna ändringen är i praktiken en flexibilitetsmekanism mellan instrumenten för stängningsersättning och kostnadsstöd. En praktisk konsekvens av ändringen är att stora aktörer kan få stöd tidigare. Ekonomiutskottet bedömer att denna tidigareläggning av möjligheten till stöd i detta skede av pandemin kan ha stor betydelse för den som ansöker om stöd. Enligt en utredning till ekonomiutskottet pågår beredningen av ett stöd för icke-täckta fasta kostnader som riktar sig till stora företag. Stödet förutsätter kommissionens godkännande. Trots att ändringen av 5 a § öppnar en snabbare möjlighet för stora företag att ansöka om stöd, minskar detta under inga omständigheter trycket på en snabb lagberedning av stödet till dessa företag.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 9/2022 rd med ändringar.

Riksdagen godkänner två uttalanden. (Utskottets förslag till uttalanden)

Betänkande EkUB 5/2022 rd

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av lagen om temporärt kostnadsstöd för företag

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om temporärt kostnadsstöd för företag (508/2020) 5 a och 5 e § samt bilagan, sådana de lyder, 5 a § i lag 280/2021 samt 5 e § och bilagan i lag 1062/2021, som följer:

5 a §

Ersättning för stängning

Till sådana ~~små~~-företag som avses i bilagan till kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, och vars lokaler med stöd av en författning eller ett myndighetsföreläggande i anslutning till hanteringen av covid-19-pandemin har hållits helt eller delvis stängda för kunder från och med den 21 december 2021 till och med den 28 februari 2022 kan beviljas ersättning enligt denna paragraf (*ersättning för stängning*).

Ersättning för stängning kan också beviljas företag vars planerade offentliga tillställning har förbjudits. Om företaget har ordnat flera offentliga tillställningar som har blivit förbjudna, ska ersättning för dem sökas med en enda ansökan. Med förbud jämställs att ordnandet av en offentlig tillställning begränsas på ett sätt som gör det uppenbart omöjligt att ordna tillställningen. Ersättning beviljas inte för en tillställning som har senarelagts till en annan tidpunkt.

En förutsättning för beviljande av ersättning för stängning är att det inte är möjligt att avvika från begränsningen genom att förutsätta EU:s digitala covidintyg som avses i 58 i § i lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016). Ersättningens maximibelopp per företag och per koncern är 2,3 miljoner euro.

Ersättningen för stängning är en kalkylerad ersättning som bestäms på grundval av följande uppgifter för jämförelseperioden för ersättning för stängning den 1 januari 2022 till och med den 28 februari 2022:

1) företagets lönekostnader för anställda som betalats enligt uppgifterna i inkomstregistret, arbetsgivarens lönebidrag som ersätts enligt ett procenttal och som godkänns till ett belopp av 20 procent av lönekostnaderna enligt inkomstregistret, lönekostnaderna under jämförelseperioden för ersättningen för stängning för en enskild näringsidkare eller ett personbolags ansvariga bolagsman enligt den arbetsinkomst som fastställts enligt 112 och 113 § i lagen om pension för företagare och som gällde den första dagen av jämförelseperioden för ersättningen för stängning och en företagares pensionsförsäkringsavgift och sjukförsäkringsavgift under jämförelseperioden för ersättningen för stängning enligt företagets egen anmälan, och

2) sådana av företagets oflexibla kostnader i affärsverksamheten som hänför sig till jämförelseperioden för ersättningen för stängning och som uppges i företagets ansökan och till vilka räknas hyreskostnader och andra kostnader för egendom som används i affärsverksamheten, sådana tillstånds-, medlems- och försäkringsavgifter och långvariga avtal som är nödvändiga för bedri-

Betänkande EkUB 5/2022 rd

vandet av affärsverksamheten, hyror för maskiner och anläggningar, dispositionsrättsersättningar och licensavgifter, nödvändiga kostnader för inhyrd arbetskraft samt förskottsbetalningar, som är slutliga och för vilka kostnadsstöd inte har beviljats tidigare.

Företaget ska i sin ansökan ange den andel av sin omsättning i november 2021 som hänför sig till den affärsverksamhet som berörs av stängningen. Vid beräkningen av ersättningen för stängning beaktas företagets lönekostnader multiplicerat med den av företaget angivna andel av affärsverksamheten som berörs av stängningen. De övriga kostnaderna beaktas multiplicerat med den andel av affärsverksamheten som berörs av stängningen och talet 0,7. Den sammanlagda summan av dessa tal divideras med antalet kalenderdagar under jämförelseperioden och multipliceras med antalet kalenderdagar under stängningsperioden. Från ersättningen för stängning avdras betalda försäkringsersättningar och eventuella stöd som undervisnings- och kulturministeriet beviljat för samma kostnader. Om beloppet av ersättningen för stängning efter avdraget blir mindre än 2 000 euro, betalas ersättningen inte ut.

De direkta, faktiska och slutliga kostnader för förbjudna offentliga tillställningar som orsakats från och med den 1 oktober 2021 ska ersättas enligt företagets anmälan på så sätt att lönekostnaderna för ett evenemang ersätts fullt ut och de övriga kostnaderna multiplicerat med talet 0,7. Ersättningen för återkommande offentliga tillställningar beräknas dock med iakttagande av vad som föreskrivs i 5 mom.

Ersättning enligt denna paragraf ska sökas hos Statskontoret senast den 20 april 2022 före klockan 16.15.

På ersättning för stängning tillämpas inte 2—5 § och inte heller 7 § 1 mom.

5 e §

Företag inom turist- och restaurangbranschen och evenemangsbranschen samt företag som omfattats av begränsningar i affärsverksamheten

Ett företag inom turist- och restaurangbranschen och evenemangsbranschen kan beviljas kostnadsstöd för den stödperiod som omfattar tiden från och med den 1 december 2021 till och med den 28 februari 2022, om företagets huvudsakliga verksamhetsområde, som meddelats Skatteförvaltningen, den första dagen av stödperioden ingick i något av de verksamhetsområden enligt Näringsgrensindelningen 2008 som nämns i bilagan och om företaget i sin ansökan visar att dess omsättning för stödperioden har minskat med mer än 25 procent jämfört med omsättningen under jämförelseperioden.

Även om ett företag inte har varit verksamt inom något av de verksamhetsområden som nämns i bilagan, kan företaget beviljas kostnadsstöd, om företaget i sin ansökan visar att dess affärsverksamhet har drabbats av en i en författning eller ett föreläggande av en myndighet i anslutning till hanteringen av covid-19-pandemin fastställd begränsning som gällt företaget och som infallit under den stödperiod som avses i 1 mom. och att företagets omsättning för stödperioden har minskat med mer än 25 procent jämfört med omsättningen under jämförelseperioden.

Även om ett företag inte har varit verksamt inom något av de verksamhetsområden som nämns i bilagan, kan företaget beviljas kostnadsstöd, om företaget i sin ansökan visar att dess affärsverksamhet har drabbats av en sådan offentligrättslig begränsning för att bekämpa covid-19-pandemin som gällt en för företaget viktig kundgrupp och som infallit under den stödperiod som avses i 1 mom. och att företagets omsättning för stödperioden har minskat med mer än 25 procent jämfört med omsättningen under jämförelseperioden.

Betänkande EkUB 5/2022 rd

Vid beviljande av kostnadsstöd beaktas av de kostnader som avses i 4 § 3 och 4 punkten högst ett belopp som motsvarar tre gånger företagets månatliga omsättning i genomsnitt under jämförelseperioden. Från stödet avdras andra sådana stöd enligt denna lag som beviljats företaget för den stödperiod som avses i 1 mom. samt stöd som undervisnings- och kulturministeriet har beviljat för samma kostnader. Om stödbeloppet efter avdraget blir mindre än 2 000 euro, betalas stödet inte ut. Stödet kan sökas från april 2022. Ansökningstiden för stöd går ut den 31 maj 2022. Stödets maximibelopp per företag är en miljon euro och maximibeloppet per koncern är 2,3 miljoner euro.

Ett företag som avses i 1—3 mom. kan beviljas kostnadsstöd för den stödperiod som avses i 1 mom. i enlighet med den formel som anges i 6 mom. utifrån följande faktorer:

1) företagets omsättning under den stödperiod som avses i 1 mom., som definieras som

a) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 december 2021 till och med den 28 februari 2022 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen månatligen, eller enligt företagets egen anmälan, om företaget inte lämnat in mervärdesskattedeklarationer till Skatteförvaltningen,

b) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2022 till och med den 31 mars 2022 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kvartalsvis,

c) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2021 till och med den 31 december 2021 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kalenderårsvis,

d) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2022 till och med den 28 februari 2022 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer eller, om sådana saknas, enligt företagets egen anmälan, om företaget är grundat i början av den anmälningssperiod för mervärdesskatt som med stöd av 2 punkten underpunkterna a–c är tillämplig eller därefter,

2) företagets omsättning under jämförelseperioden, som definieras som

a) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 december 2019 till och med den 29 februari 2020 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen månatligen, eller enligt företagets egen anmälan, om företaget inte lämnat in mervärdesskattedeklarationer till Skatteförvaltningen,

b) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2019 till och med den 31 mars 2019 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kvartalsvis,

c) företagets månatliga omsättning i genomsnitt från och med den 1 januari 2019 till och med den 31 december 2019 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer, om företaget deklarerar sin mervärdesskatt till Skatteförvaltningen kalenderårsvis,

d) företagets omsättning i november 2021 enligt företagets mervärdesskattedeklarationer eller, om sådana saknas, enligt företagets egen anmälan, om företaget är grundat i början av den anmälningssperiod för mervärdesskatt som med stöd av underpunkterna a–c är tillämplig eller därefter.

Stödet beräknas enligt följande formel: [(omsättning under jämförelsetidpunkten – omsättning under stödperioden): omsättningen under jämförelseperioden — 0,25] x (fasta kostnader under stödperioden + lönekostnader under stödperioden).

På stöd enligt denna paragraf tillämpas inte 2 § 1 och 2 punkten, 3 §, 4 § 1 och 2 punkten, 5 § 1—3 mom. och 7 § 1 mom.

Betänkande EkUB 5/2022 rd

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande EkUB 5/2022 rd

Verksamhetsområden, inom vilka verksamma företag kan beviljas kostnadsstöd enligt 5 e §

49310	Kollektivtrafik
49320	Taxitrafik
49391	Reguljär fjärrtrafik med buss
49392	Chartertrafik med buss
55101	Hotell
55109	Motell, resandehem och liknande inkvarteringsanläggningar
55201	Vandrarhem
55209	Semesterbyar och liknande inkvartering
55300	Campingplatsverksamhet
55901	Internat och pensionat
55902	Gårdsturism, bed & breakfast
55903	Uthyrning av semesterstugor
55909	Inkvarteringsverksamhet som inte klassificerats på annat håll
56101	Restauranger
56102	Café-restauranger
56103	Matkiosker
56210	Cateringverksamhet vid enskilda evenemang
56290	Övrig catering- och centralköksverksamhet
56301	Öl- och drinkbarer
56302	Caféer och kaffebarer
59140	Filmvisning
74901	Programbyråer och managertjänster
79110	Resebyråverksamhet
79120	Researrangemang
79900	Turist- och bokningservice
82300	Arrangemang av kongresser och mässor
90010	Artistisk verksamhet
90020	Stödtjänster till artistisk verksamhet
90030	Litterärt och konstnärligt skapande
90040	Drift av teatrar, konserthus o.d.
91010	Biblioteks- och arkivverksamhet
91020	Museiverksamhet

Betänkande EkUB 5/2022 rd

91030	Vård av historiska minnesmärken och byggnader och liknande sevärdheter
91040	Drift av botaniska trädgårdar, djurparker och naturreservat
93110	Drift av sportanläggningar
93120	Sportklubbars och idrottsföreningars verksamhet
93130	Drift av gymanläggningar
93190	Annan sportverksamhet
93210	Nöjes- och temaparksverksamhet
93291	Skid- och slalomanläggningar
93299	Annan fritids- och nöjesverksamhet
96040	Badinrättningar, bastur, solarier o.d.

Utskottets förslag till uttalanden

1. *Riksdagen förutsätter att statsrådet snabbt vidtar de åtgärder som krävs för att säkerställa att verksamheten i Lägesrummet/Datarummet omedelbart kan fortsätta.*
2. *Riksdagen förutsätter att statsrådet före utgången av mars 2022 lämnar ekonomiutskottet en förvaltningsövergripande rapport om de företagsstöd som beviljats under coronapandemin, inklusive en internationell sektorsvis jämförelse.*

Helsingfors 22.2.2022

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sanni Grahn-Laasonen saml
vice ordförande Hanna Kosonen cent
medlem Atte Harjanne gröna (delvis)
medlem Mari Holopainen gröna
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Eeva Kalli cent
medlem Pia Kauma saml
medlem Matias Mäkynen sd
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Minna Reijonen saf
medlem Janne Sankelo saml (delvis)
medlem Hussein al-Tae sd (delvis)
medlem Veikko Vallin saf
medlem Tuula Väättäinen sd
ersättare Juha Mäenpää saf.

Betänkande EkUB 5/2022 rd

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.

Betänkande EkUB 5/2022 rd Reservation

Reservation

Motivering

På grund av de restriktioner som beror på coronapandemin har det tagits fram tidsbegränsade stödprogram för de aktörer vars näringsutövning har begränsats bland annat genom myndighetsföreskrifter. I stödprogrammen har det totala beloppet av kostnadsstöd minskat i takt med att det allmänna pandemiläget har lättat. Den minskning av omsättningen och den självriskandel som krävs av aktörerna har fått kritik. Stödkriterierna har ansetts vara för stränga.

Tillräckliga stöd möjliggör en ny uppgång

Den långvariga epidemin har lett till att företagens ekonomiska buffertar är få. Endast företag med tillräckligt driftskapital kan utnyttja det uppsving som kommer efter pandemin. Därför bör man ha rätt till kostnadsstöd redan med en lägre omsättningsminskning än tidigare. Likaså bör självriskandelen sänkas när beloppet av kostnadsstödet beräknas. Omsättningsminskningen och självriskandelen i propositionen bör sänkas från föreslagna 25 procent till 20 procent.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslaget enligt betänkandet, men 5 e § 1—3 och 6 mom. med följande ändringar: ***(Reservationens ändringsförslag)***.

Reservationens ändringsförslag

5 e §

Företag inom turist- och restaurangbranschen och evenemangsbranschen samt företag som omfattats av begränsningar i affärsverksamheten

(1 mom.) Ett företag inom turist- och restaurangbranschen och evenemangsbranschen kan beviljas kostnadsstöd för den stödperiod som omfattar tiden från och med den 1 december 2021 till och med den 28 februari 2022, om företagets huvudsakliga verksamhetsområde, som meddelats Skatteförvaltningen, den första dagen av stödperioden ingick i något av de verksamhetsområden enligt Näringsgrensindelningen 2008 som nämns i bilagan och om företaget i sin ansökan visar att dess omsättning för stödperioden har minskat med mer än ~~25~~20 procent jämfört med omsättning under jämförelseperioden.

(2 mom.) Även om ett företag inte har varit verksamt inom något av de verksamhetsområden som nämns i bilagan, kan företaget beviljas kostnadsstöd, om företaget i sin ansökan visar att dess affärsverksamhet har drabbats av en i en författning eller ett föreläggande av en myndighet i anslutning till hanteringen av covid-19-pandemin fastställd begränsning som gällt företaget och

Betänkande EkUB 5/2022 rd
Reservation

som infallit under den stödperiod som avses i 1 mom. och att företagets omsättning för stödperioden har minskat med mer än ~~25~~20 procent jämfört med omsättningen under jämförelseperioden.

(3 mom.) Även om ett företag inte har varit verksamt inom något av de verksamhetsområden som nämns i bilagan, kan företaget beviljas kostnadsstöd, om företaget i sin ansökan visar att dess affärsverksamhet har drabbats av en sådan offentlighetsrättslig begränsning för att bekämpa covid-19-pandemin som gällt en för företaget viktig kundgrupp och som infallit under den stödperiod som avses i 1 mom. och att företagets omsättning för stödperioden har minskat med mer än ~~25~~20 procent jämfört med omsättningen under jämförelseperioden.

(6 mom.) Stödet beräknas enligt följande formel: [(omsättning under jämförelsetidpunkten – omsättning under stödperioden): omsättningen under jämförelseperioden — ~~0,25~~0,2] x (fasta kostnader under stödperioden + lönekostnader under stödperioden).

Helsingfors 22.2.2022

Veikko Vallin saf
Minna Reijonen saf